

Asia: VN/1026/2024

Lausuntopyyntö Olkiluoto 1- ja Olkiluoto 2- laitousyksiköiden käyttöiän jatkamista ja lämpötehon korottamista koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää yhteysviranomaisen roolissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 17 §:n mukaisesti tarvittavia lausuntoja Teollisuuden Voima Oyj:n ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, joka koskee Olkiluoto 1 ja Olkiluoto 2 -laitousyksiköiden mahdollista käyttöiän jatkamista ja lämpötehon korottamista. Lausuntoja pyydetään hankkeen vaikutusalueen kunnilta sekä muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä toteutusvaihtoehtoina tarkastellaan Olkiluoto 1 ja Olkiluoto 2 -laitousyksiköiden käytön jatkamista nykyisellä teholla vuoteen 2048 (VE1a) tai 2058 (VE1b) sekä käytön jatkamista korotetulla teholla vuoteen 2048 (VE2a) tai 2058 (VE2b). Lisäksi tarkastellaan laitousyksiköiden käytön jatkamista nykyisellä teholla voimassa olevan käyttöluvan loppuun vuoteen 2038 saakka (VE0).

Edellä mainitulla korotetulla teholla tarkoitetaan reaktorin lämpötehon korotusta nykyisestä 2 500 MW:sta 10 %:lla 2 750 MW:iin, mikä vastaa laitousyksikköjen nimellisen sähkötehon kasvattamista nykyisestä 890 MW:sta 970 MW:iin.

Laitousyksiköiden alkuperäinen suunniteltu käyttöikä oli 40 vuotta. Laitousyksiköiden käyttöikä on aikaisemmin jatkettu 60 vuoteen. Nyt tarkasteltavana oleva käytön jatkaminen vuoteen 2048 tai 2058 asti vastaa käyttöiän jatkamista 70 tai 80 vuoteen.

Maakuntakaavatilanne Satakunnassa

Satakunnan maakuntakaava

Ympäristöministeriö on vahvistanut 30.11.2011 Satakunnan maakuntakaavan (N:o YM1/5222/2010). Satakunnan maakuntakaava on saanut lainvoiman Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 13.3.2013.

Satakunnan maakuntakaavassa Olkiluodon voimalaitosalue on osoitettu energiahuollon alueeksi (EN1) sekä laajemmalla rajauksella energianhuollon kehittämisen kohdealueeksi (en). Merkinällä (sv2) on osoitettu ydinvoimalaitosten suojavyöhyke. Olkiluodosta on osoitettu lähteväksi voimalinja (z) ja ohjeellinen voimalinja (z).

Olkiluodossa on myös satama-alue (ls), jonne on osoitettu laivaväylä. Veneväylä on osoitettu Eurajoen salmen suuntaan.

Tieyhteys Olkiluotoon on osoitettu tärkeänä yhdystienä (yt), jonka lisäksi on merkintä tieliikenteen yhteystarpeesta.

Energiahuollon alueen (EN1) välittömässä läheisyydessä (en) rajauksen sisällä on Natura 2000 -verkostoon kuuluvat luonnonsuojelualueet (SL) ja (sl) sekä maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Edellä mainittuja alueita sijoittuu useampia ydinvoimalaitoksen suojavyöhyke (sv2) rajauksen sisälle.

Olkiluodon voimalaitosalue sijaitsee kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeen (kk) alueella.

Lisäksi on voimassa maakuntakaavojen yleiset suunnittelumääräykset. Tässä hankkeessa erityisesti huomioitavaa on vesien tilaa koskeva määräys, jonka mukaan koko maakuntakaava-alueella on yksityiskohtaisen alueidenkäytön suunnittelun oltava alueelle kohdistuvien vesienhoitosuunnitelmien ja toimenpideohjelmien toteuttamista edistävää.

Satakunnan maakuntakaavan asiakirjat ovat ladattavissa Satakuntaliiton verkkosivulta <https://satakunta.fi/alueiden-kaytto/voimassa-olevat-maakuntakaavat/satakunnan-maakuntakaavan-aineistot-ja-selvitykset/>

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 13.12.2013. Ympäristöministeriö on vahvistanut kaavan 3.12.2014 ja se on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 6.5.2016. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 osoitetaan maakunnallisesti merkittävät tuulivoimatuotannon alueet. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 ei ole hankealuetta koskevia merkintöjä.

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 asiakirjat ovat ladattavissa verkkosivulta: <https://satakunta.fi/alueiden-kaytto/voimassa-olevat-maakuntakaavat/satakunnan-vaihemaakuntakaavan-1-aineistot-ja-selvitykset/>

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 17.5.2019 ja se on saanut lainvoiman 1.7.2019. Vaihemaakuntakaavassa 2 teemana on energiantuotanto, soiden moninaiskäyttö, kauppa, maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt. Satakunnan

vaihe–maakunta–kaavan 2 tultua voimaan kumoutuivat samalla Satakunnan maakuntakaavan vastaavat merkinnät ja määräykset. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 ei ole hankealuetta koskevia merkintöjä.

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 asiakirjat ovat ladattavissa verkkosivulta <https://satakunta.fi/alueiden-kaytto/voimassa-olevat-maakuntakaavat/satakunnan-vaihemaakuntakaavan-2-aineistot-ja-selvitykset/>

Satakunnan maakuntakaava 2050

Satakunnan maakuntakaavan 2050 laatiminen on käynnistynyt vuoden 2021 lopussa. Satakunnan maakuntakaava 2050 laaditaan kaikki maankäyttömuodot kattavana kokonais–maakuntakaavana, jolloin käsitellään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja kehittämisen kannalta tarpeelliset alueet koko maakunnan alueella. Kaavaa varten on laadittu uusia selvityksiä, mm. viherrakenneselvitys sekä tuulivoima- ja kulttuuriympäristö–selvitykset.

Satakunnan maakuntakaavan 2050 osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut virallisesti nähtävillä keväällä 2022 ja kaavan tavoitteet on hyväksytty maakuntahallituksen kokouksessa 17.4.2023. Kaavaprosessin etenemistä voi seurata Satakuntaliiton verkkosivuilla <https://satakunta.fi/alueiden-kaytto/vireilla-olevat-maakuntakaavat/>.

Satakuntaliitto toteaa kannanottonaan seuraavaa

Jäähdytysvesistä aiheutuvat vaikutukset

Tarkasteltavissa toteutusvaihtoehdoissa, jossa kummankin laitoksen reaktorin lämpötehoa korotetaan nykyisestä 2500 MW:sta 2750 MW:iin (10 %), jäähdytysveden lämpökuorma merialueelle tulee kasvamaan yhteensä 11 000 TJ/a. Alustavien tietojen perusteella OL1 ja OL2 laitosten jäähdytysveden lämpötila nousee noin 10 C asteesta noin 11 C asteeseen (muutos noin 1 C aste nykytilaan verrattuna). Käyttöänsä jatkamisen vaihtoehdoissa jäähdytysvesistä johtuvat vaikutukset eivät laite- ja rakennusteknisten muutosten vuoksi kasva nykyisestä, mutta tulisivat jatkamaan pidempään.

Vaikutusten arvioinnissa on tärkeää huomioida ilmastonmuutoksen eteneminen vaihtoehdoissa esitetyillä ydinvoimalaitosten käyttöajoilla vuoteen 2048 tai vuoteen 2058 saakka. YVA-menettelyn yhteydessä on tärkeää arvioida merialueen lämpötilan nousun vaikutus laitosten käyttöön ja tuotantoon sekä ilmastonmuutoksen seurauksena lisääntyvät riskit esimerkiksi vieraslajeista.

Ilmastonmuutoksen eteneminen tulee huomioida myös jäähdytysvesien purkupuolen merialueelle kohdistuvia vaikutuksia arvioidessa. Yhteisvaikutuksina tulee arvioida OL1 ja OL2 -laitosten sekä Olkiluoto 3 laitosten johtuvaa lämpimän veden leviämisen laajuutta ja keskimääräisiä ja ylimpiä lämpötila-arvoja eri etäisyyksillä sekä jäätymään pysyvän tai heikon jään aluetta. Ilmastonmuutoksen vaikutus jokivirtaamiin ja Olkiluodon edustan merialueen ravinnekuormitukseen tulee huomioida. Kasvavan ja/tai kestoltaan pidentyvän kokonaislämpökuorman ekologiset vaikutukset, vaikutukset suojelualueisiin sekä merialueen käyttöön tulee esittää YVA-selostuksessa.

Muiden energiantuotantohankkeiden yhteisvaikutusten arviointi

Satakunnassa on maa-alueilla ja Satakunnan edustalla aluevesivyöhykkeellä sekä talousvesivyöhykkeellä vireillä runsaasti uusiutuvan energian tuotannon hankkeita. Myös muiden maakuntien alueelle sijoittuvilla hankkeilla voi olla Satakuntaan ulottuvia vaikutuksia, esimerkiksi sähkönsiirtoon liittyen. Olkiluodon alue on tunnistettu mahdolliseksi merikaapelien rantautumiskohdaksi merituulivoimahankkeissa.

Yhteisvaikutuksena muiden energiantuotantohankkeiden kanssa tulee siten tarkastella tiedossa olevien hankkeiden kytkeytymistä TVO:n hankkeeseen ja sen toteuttamisedellytysten säilymistä. Tärkeää on myös esittää selkeästi YVA-menettelyssä tarkastelujen vaihtoehtojen sähkönsiirtotarve.

Ydinvoiman roolin muuttumista sähkömarkkinoilla kasvavan uusiutuvan energian tuotannon myötä sekä kytkeytymistä sähkön varastointiin ja hintaperustaiseen käyttöön on hyvä käsitellä arviointimenettelyssä.

Yhteenveto

Olkiluodon alue on Satakunnan maakuntakaavassa osoitettu energianhuollon kehittämisen kohdealueeksi. Ydinvoimalaitoksen lisäksi Olkiluodossa sijaitsee Posiva Oy:n käytetyn ydinpolttoaineen kapselointi ja loppusijoituslaitos, jolle on haettu käyttö lupaa. OL1 ja OL2 ydinvoimalaitosyksiköiden käyttöä jatkamisen selvittäminen ehdollisesti turvallisuusvaatimusten täytyessä on materiaalitehokkuuden ja alueiden käytön kannalta kannatettavaa. Turvallisuusvaatimusten täyttymistä tarkastellaan määräaikaisessa turvallisuusarviossa ja käyttö lupahakemuksen yhteydessä.

Satakunnassa voimassa olevien maakuntakaavojen tilannetta hankealueella on käsitelty aikaisemmin lausunnossa. Voimassa olevien maakuntakaavojen merkinnät ja määräykset tulee ottaa huomioon hanketta suunniteltaessa.

Hankkeen merkittävien vaikutusten tunnistaminen ja haitallisten vaikutusten minimointi sen suunnittelussa on tärkeää. Kattava ja vuorovaikutteinen YVA-menettely tukee vaikutukset huomioon ottavaa suunnittelua.

Dersten Riitta
Satakuntaliitto